

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ВПРОВАДЖЕННЯ СТРАТЕГІЧНОГО
УПРАВЛІННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Дорошенко Вікторія Вікторівна, студентка Харківський національний
економічний університет імені Семена Кузнеця, м. Харків, Україна

vika.doroshenko.0075@gmail.com

В сучасних умовах глобалізації ринку та постійних стрімких змін зовнішнього середовища для стабільного розвитку, підприємствам необхідно мати чіткий довгостроковий план досягнення цілей – стратегію. Для формулювання та реалізації ефективної стратегії успішні компанії використовують концепцію стратегічного менеджменту. Важливість використання цього підходу обумовлюється тим, що часто швидкість змін у зовнішньому середовищі компанії набагато стрімкіша, аніж відповідна реакція компанії на них. Стратегічне управління ж, у першу чергу, покликане на розширення горизонту передбачення задля своєчасної реакції компанії на зміни ринку.

Дослідженням проблем впровадження концепції стратегічного менеджменту займалися відомі вітчизняні та зарубіжні науковці. Формуванню теоретичних засад стратегічного управління підприємством присвячені наукові праці Дикань В. Л., Томпсона А. А., Тертички В. В. Розгляд проблем формування системи стратегічного управління знайшов відображення у роботах Ансоффа Г. І., Сумця О. М., Хорварта Р. Проте, зазначені дослідження все ж не розкривають повною мірою переваги та проблеми впровадження стратегічного менеджменту на підприємствах у сучасних умовах.

Для того, щоб розібратися у тому, які є переваги та недоліки впровадження стратегічного управління на підприємстві необхідно розглянути поняття стратегічного менеджменту. Згідно з визначенням О. Сумця [3; С. 15], стратегічний менеджмент – діяльність, яка забезпечує створення та підтримку стратегічної відповідності між цілями організації, її потенціалом і

можливостями у зовнішньому середовищі, що дає можливість організації добиватися конкурентних переваг, виживати у довгостроковій перспективі, досягаючи при цьому, своїх цілей.

У процесі управління сучасними підприємствами стратегічний менеджмент майже не застосовується: підприємства планують свою майбутню діяльність, не беручи до уваги мінливість зовнішнього середовища. Тобто, фокусуючись лише на власних внутрішніх можливостях. При цьому не зрозуміло, як ринок відреагує на продукцію, чи буде вона актуальною для споживачів.

Концепція ж стратегічного менеджменту передбачає погляд з майбутнього в теперішній час: розглядаються рекомендації про те, що робити компанії у даний момент для того, щоб досягти бажаних результатів у майбутньому враховуючи зміни в оточуючому середовищі. Типовий приклад використання стратегічного управління на підприємстві – проблема заторів на дорозі. З боку оперативного менеджменту, що передбачає вирішення проблеми тут і зараз, краще просто розширити дорогу. При цьому, не розглядається той факт, що кожного року кількість автомобілів збільшується, а тому, найпростіше рішення про розширення дороги може призвести до забудови міста. З боку ж стратегічного управління, проаналізувавши різні варіанти у довгостроковій перспективі, краще скоротити потік машин, шляхом обмеження паркування чи впровадження на проблемній дорозі платного в'їзду.

Серед переваг впровадження стратегічного управління на підприємстві можна виділити:

при стратегічному менеджменті має місце підпорядкування всієї діяльності головному аспекту стратегії: що ми намагаємося робити і чого домагаємося;

менеджмент підприємства, що користуються концепцією стратегічного управління, швидше та ефективніше реагує на зміни зовнішнього середовища та внутрішніх факторів;

управлінці розглядають та оцінюють альтернативні варіанти вирішення проблем, використання капітальних вкладень і розвитку персоналу, що надає можливість зробити найбільш оптимальний вибір;

стратегічне управління забезпечує ефективне, ощадне використання ресурсів, адже фокусується тому: що, скільки та чого буде необхідно підприємству в довгостроковій перспективі [5; С. 364];

підприємства, що використовують стратегічний менеджмент фокусуються не на поточній вигоді, а на майбутніх перспективах, що дає їм конкурентну перевагу – розгляд поточних проблем, як майбутніх можливостей.

Проте, стратегічне управління, окрім вищезазначених переваг, має і ряд недоліків:

розрив між запланованим стратегічним майбутнім та поточною діяльністю: сподівання, що наявність стратегії вже забезпечує її здійснення, розробка нереалістичних планів [4; С. 40];

стратегічний менеджмент потребує розвиненої інформаційної бази та чітко працюючої системи комунікацій на підприємстві та у країні в цілому [2; С. 9];

гостра необхідність цілісного підходу до впровадження стратегічного управління: менеджери – розробляють стратегію, аналітики – моніторять та аналізують ринок, виконавці – якісно реалізують обрану стратегію [1; С. 292];

впровадження стратегічного управління потребує значних витрат ресурсів: розробка ефективної інформаційної системи моніторингу змін у зовнішньому та внутрішньому середовищі, створення гнучкого плану розвитку підприємства, оплата праці кваліфікованих менеджерів-стратегів.

Таким чином, концепція стратегічного менеджменту, як і більшість підходів до управління підприємством, має низку переваг та недоліків. Об'єктивно, що впровадження стратегічного менеджменту на підприємстві потребує значних грошових витрат, оновлення матеріально-технічної та методологічної бази, проте у сучасних умовах побудова ефективного підприємства, здатного до розвитку, неможлива без застосування принципів стратегічного управління. Лише використовуючи стратегічний менеджмент

компанія може розробити довгостроковий план розвитку, що забезпечує підприємству можливість швидкого реагування на зміни, гнучкість та більш широкий «кут зору» на наявні перспективи та проблеми.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Касич А. О. Втілення концепції стратегічного управління в практику вітчизняних підприємств. *Бізнесінформ*. 2014. №11. С. 290–294.
2. Мікловда В. П., Брітченко І. Г., Кубіній Н. Ю., Дідович Ю. О. Ефективність стратегічного управління підприємствами: сучасні проблеми та перспективи їх вирішення : монографія. Полтава : ПУЕТ, 2013. 218 с.
3. Сумець О. М. Стратегічний менеджмент : підручник. Харків : ХНУВС, 2021. 208 с.
4. Тонкошкур Ю. Ю., Левченко О. М. Загальні проблеми стратегічного управління підприємством. *Наука – виробництво* : зб. тез доп. наук. конф., м. Кіровоград, 14 квіт. 2016 р. Кіровоград, 2016. С. 38-40.
5. Чухлата Ж. Г. Особливості стратегічного управління підприємством в сучасних умовах. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2018. № 62. С. 362–367.

Автор:

Дорошенко В. В.

Науковий керівник:

Демченко Г. В.

Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics